

Basisstof 1 Stofwisseling**glucose**

stof die veel energie bevat, met behulp van deze energie worden allerlei andere stoffen gemaakt

stofwisseling

het omzetten van stoffen in andere stoffen

mitochondriën

celorganel dat glucose afbreekt

Basisstof 3 Het ademhalingsstelsel**bronchiën**

deel van het ademhalingsstelsel waarin de luchtpijp zich vertakt

middenrif

een stevig, gespierd vlies dat de romp verdeelt in de borstholte en de buikholte

neusslijmvlies

slijmvlies in de neus dat uit slijmproducerende cellen bestaat

trilharen

organellen die slijm (met stofdeeltjes) van de neus naar de keelholte verplaatsen

strotklepje

klepje dat de luchtpijp afsluit als je voedsel inslikt

huig

klepje dat de neusholte afsluit als je voedsel inslikt

luchtpijp

een holle buis die aansluit op de onderkant van het strottenhoofd

longblaasjes

'trosjes' met kleine bloedvaatjes aan het uiteinde van de luchtpijptakjes

longhaarvaten

een netwerk van kleine bloedvaatjes rondom de longblaasjes

Basisstof 4 Ademhalen**gaswisseling**

de opname en afgifte van zuurstof en koolstofdioxide via de longblaasjes

ademhalingsspieren

de spieren die nodig zijn om adem te halen

borstademhaling

ademhaling waarbij de ribben en het borstbeen bewegen

buikademhaling

ademhaling waarbij het middenrif en de buikwand bewegen

Basisstof 5 Gezonde luchtwegen**smog**

luchtvervuiling die vooral bestaat uit fijnstof

ventilatie

het vervangen van oude lucht met verse lucht

hooikoorts

allergie voor stuifmeelkorrels

Basisstof 6 Ademhaling bij dieren**tracheeën**

sterk vertakte buisjes in het lichaam van een insect

stigma's

openingen waardoor lucht de tracheeën instroomt

kieuwen

organen waarmee vissen zuurstof opnemen vanuit het water

kieuwholten

plaats achter de kop waar de kieuwen in liggen

kieuwdeksels

platen die de kieuwholten bedekken

kieuwboog

deel van de kieuw waar kieuwplaatjes aan vastzitten

kieuwplaatjes

deel van de kieuw waar kieuwlamellen aan vastzitten

kieuwlamellen

deel van de kieuw met daarin een netwerk aan bloedvaten waar zuurstof wordt opgenomen

tegenstroomprincipe

stoffen bewegen in de tegenovergestelde richting, waardoor de uitwisseling van stoffen beter gaat

luchtzakken

zakken aan de voor- en achterkant van de longen van vogels

Extra stof 7 Roken en blowen**nicotine**

stof in sigaretten die ervoor zorgt dat mensen verslaafd raken aan roken

teer

een stof in tabaksrook die schadelijk is voor de longen

koolstofmonoxide

een gas dat, wanneer het in je bloed wordt opgenomen, ervoor zorgt dat er minder zuurstof opgenomen kan worden

passief roken (meerooken)

rook inademen die door een ander is uitgeblazen

geestelijk afhankelijk

verlangen naar een (verslavend) middel

gewenning

steeds meer nodig hebben van een (verslavend) middel om hetzelfde effect te ervaren

lichamelijk afhankelijk

verslaving aan een stof, waarbij je lichaam protesteert als je de stof niet binnenkrijgt

THC

de stof in cannabis waar je stoned of high van wordt

CBD

een stof in cannabis die de werking van THC beïnvloedt

stoned

effect van cannabis waarbij je lui en ontspannen wordt

high

effect van cannabis waarbij je energiek en vrolijk wordt

Extra stof 8 De stembanden**schildkraakbeen**

kraakbeen aan de voorkant van het strottenhoofd

stembanden

vliezen in het strottenhoofd die in trilling kunnen worden gebracht

tongbeen

botje waaraan de spieren van de tong zijn bevestigd

bekerkraakbeentjes

botjes in het strottenhoofd die het mogelijk maken dat de stembanden naar elkaar toe of van elkaar weg bewegen.

stemspleet

opening tussen de stembanden